

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Viite:

Lauhanen, R., & Laasasenaho, K. (2023). Kohti monitavoitteista metsätaloutta. *Ähtärinjärven uutisnuotta*, (2), 5.

Kohti monitavoitteista metsätaloutta

Vaikkei EU:lla ole omaa metsäpolitiikkaa, niin erilaisilla strategioilla on vaikutusta Suomen metsien käyttöön. Parhaillaan keskustellaan EU:n ennallistamisasetuksen käytännön toimista ja vaikutuksista osana EU:n biodiversiteettistrategiaa.

Kesäkuussa 2022 annetun asetuksen tavoitteena on ennallistaa jopa 30 % maanosan maa- ja vesiekosysteemeistä. Sama tavoite pinta-alan osalta on asetettu myös YK:n luontokatoa koskevassa kokouksessa Montreallissa Kanadassa.

Lisäksi jokin aika sitten osa puuenergiasta todettiin EU-tasolla uusiutumattomaksi. Asia on Suomelle haastava. Lähivuosina metsähaketta tarvitaan paljon, kun energiaturvetuotanto on ajettu alas ja Venäjältä ei tuoda puuta eikä haketta talouspakotteiden takia. EU:n puuenergialinjaus ei onneksi koske maatilojen eikä kotitalouksen pienimuotoista poltopuun käyttöä.

Mutta metsäkeskustelu käy Suomessa kuumana. Sosiaalinen media on täynnä luontokatoa, metsien hiilensidontaa ja hakkuumääriä koskevia väittäjiä. Yhteiskunta on muuttunut ja moniarvoistunut. Jos metsätalous ei tunnu koskevan

omaa taloutta eikä välitöntä elinympäristöä, sitä on helppoa vastustaa siitäkkin huolimatta, että Suomen vientituoloista noin 20 % on peräisin metsäteollisuustuotteista. Kaupungistuminen vieraannuttaa ihmiset arjen metsätaloudesta.

Luonnontuotteista uutta liiketoimintaa

Juuri hyväksytyssä Kansallisessa metsästrategiasa (2035) korostuvat puun lisäksi myös muut metsän tuotteet. Ähtärissä on jo oltu asialla liikkeellä. Liiketoimintaa luonnosta -hankkeen eli SUVI-hankkeen tavoitteena on edistää metsiin perustuvien luonnontuotteiden käyttöä. Hanketta päärahoittaa Leader-toimintaryhmä Kuudesta ry sekä lisäksi Leader-ryhmä YHYRES Kyrönmaalla. Suomen metsäkeskus ja SeAMK ovat hanketoimijoina. SUVI-hanke on tehnyt yhteistyötä virolaisen Polvamaan Leader-alueen kanssa. Virossa on mm. opittu pitkäjänteisesti turvautumaan metsänantimiin, kun entisessä talousjärjestelmässä eli Neuvostoliiton aikana ilmeni elintarvikepulaa. Helmikuussa Ähtärissä on tarjottu järjestää luonnontuotteita ja huoltovarmuutta koskeva seminaari.

Oikeaa ja väärää tietoa

Metsäala on kuitenkin

tietyllä tavoin valinkauhasa. Kansalaisten on toisaalta haastavaa erottaa oikeaa tietoa väärästä. Esimerkiksi suurelle yleisölle on saatettu harhaanjohtavasti kertoa, että jos taajamametsiä

jätetään harventamatta tai uudistamatta, niin samalla turvataan kansalaisille hyviä lähimetsien marjastoja. Luonnossa tilanne on kuitenkin monimutkainen.

Joensuulaisten tutkijoiden mukaan mustikka tarvitsee valoa marjomiseen. Liian tiheiden puustojen alla mustikka ei viihdy. Avohakkuun jälkeen mustikka kuitenkin taantuu. Lisäksi joensuulaisten tutkijoiden mukaan ”tutkimukset korostavat avohakkuualueiden, pienten taimikoiden, siemenpuumetsiköiden ja valoisien uudistuskypsi metsien hyviä puolukkasatoja.” Toki myös säät ja pölyttäjät vaikuttavat marjasatoihin keskeisesti.

Ähtärissä ja Soinissa mahdollista toteuttaa monitavoitteista metsätaloutta

Edelleenkin seutukunnan iso metsäraha tulee puukaupoista. Mutta metsien monikäyttö eli samanaikainen raakapuun ja marjojen tuotanto on pääosin mahdollista.

Metsien suojeluun, luontokadon torjuntaan ja ennallistamiseen on tärkeää

panostaa jatkossa entistä enemmän. Asioiden edistäminen edellyttää kuitenkin erilaisia taloudellisia kannustimia maanomistajille Luonnonvarakeskuksen mukaan.

Ähtärinjärven Uutisnuotan levikkialue tunnetaan kauniista ja puhtaasta luonnosta. Alueella toimii merkittäviä luonnontuote- ja matkailualan yrityksiä. Luontomatkailu on yksi alueen valttikortti. Muun muassa Arpaisten reitti tarjoaa siihen hyviä mahdollisuuksia.

Myös metsää koskevaa neuvontaa, tutkimusta ja koulutusta tarvitaan. Tuomarniemen metsäopetus täyttää ensi vuonna 120 vuotta, ja Soinin Naaranevan mittausasema kaksi vuotta. Ähtärin eläinpuisto on 50-vuotias ja tärkeä kansainvälinen boreaalisen metsävyöhykkeen oppimisympäristö. Niin eläinpuisto kuin Tuomarniemen aarnimetsäkin edistävät luonnon ja lajien suojelua.

MMT Risto Lauhanen ja FT Kari Laasasenaho

Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Kirjoittajat toimivat mm. SUVI-hankkeessa.

Metsänhoitaja Arvid Borgin perustama Tuomarniemen varoituskusikko edustaa jatkuvapeitteistä metsänkasvatusta. (Risto Lauhanen).

